

รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล
โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*
A Model of Participation in Effective Academic Administration Charity School
Buddhist Temple's in Northeast

¹พระมหาชนะชัย คำแก้ว, ชวนคิด มะเสนะ และ พงษ์ธร สิงห์พันธ์

¹Phramaha Chanachai Kamkaew, Chaunkid Masena and Pongthorn Singpan

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: tananamallbi079@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี 4 ระยะ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และครูฝ่ายวิชาการในโรงเรียนชั้นนำของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จำนวน 3 โรงเรียน และจำนวนทั้งหมด 45 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 3) แบบประเมินรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 4) การประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ผลการประเมินรูปแบบโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; การมีส่วนร่วม; ประสิทธิภาพ

Abstract

The purpose of this research article was to present an effective participatory academic administration model for charity schools of Buddhist temples in the Northeast by using a mixed research method in 4 phases. The target group included administrators, school committees, and academic teachers in 3 leading charity schools of Buddhist temples, in a total of 45 monks/people. The research tools were: 1) a questionnaire with a 5-point rating

*Received October 17, 2023; Revised May 20, 2024; Accepted October 9, 2024

scale; 2) a structured interview; and 3) a model evaluation form. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and content analysis.

The results of this research revealed that an effective participatory academic administration model for charity schools of Buddhist temples in the Northeast has 5 elements: 1) principles of the model; 2) objectives of the model; 3) operation methods of the model; 4) evaluation of the mode; and 5) conditions for the success of the model. The overall results of the model evaluation were of propriety at a high level and of feasibility at the highest level. The overall results of the assessment of the propriety, feasibility, and utility of the model were rated at the highest level.

Keywords: Academic Administration; Participation; Effectiveness

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษามาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้เกิดการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคม การศึกษาจึงมีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพราะว่าเป็นกระบวนการในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และเป็นการเตรียมความพร้อมของการเปลี่ยนแปลงจากประชาธิปไตยแบบตัวแทน เป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม การทำงานแบบมีส่วนร่วมนั้นไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ระดับองค์กร หรือระดับประเทศนั้นว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการทัศน์ปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (Ownership) และจะทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น ยินยอมปฏิบัติตาม (Compliance) และรวมถึงตกลงยอมรับ (Commitment) ได้อย่างสมัครใจ เต็มใจ และสบายใจ ได้มีการดำเนินการแก้ปัญหาความไม่เรียบร้อยในห้องเรียนโดยกระบวนการมีส่วนร่วม (Wattana, 2010)

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (2555-2561) หลักการที่สำคัญในการปฏิรูป คือการสร้างคุณภาพและเนื้อหาในการศึกษา การสร้างโอกาสและการเข้าถึงการศึกษา การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม โดยคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในยุคปฏิรูปการศึกษานั้นที่คุณภาพคนไทยยุคใหม่ คุณภาพครูยุคใหม่ คุณภาพแหล่งเรียนรู้สถานศึกษายุคใหม่ และคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบริบทของชุมชน คือ นโยบายในการจัดการศึกษา และเงื่อนไขสำคัญในชุมชนหลายประการ เช่น เงื่อนไขทางด้านพื้นฐานของความคิดของคนในชุมชน ได้แก่ ความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ ผู้นำชุมชน เจ้าอาวาส ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองนักเรียนงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องมาจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา เพราะว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์มาประยุกต์ให้ได้เหมาะสมกับการพัฒนาองค์กร เพราะงานวิชาการถือเป็นงานหลักของโรงเรียน (Wonganutrohd, 2010)

งานวิชาการถือเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท เนื่องจากการบริหารงานวิชาการจะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงมาตรฐานและคุณภาพของสถาบันการศึกษานั้นๆ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียนและเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารในโรงเรียน ให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการศึกษาเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข มีคุณภาพตามต้องการ ผู้บริหารจึงเป็นผู้นำ

ทางวิชาการและการทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำและประสานงานในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การบริการงานวิชาการจึงเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารย่อมผลักดันให้มีคุณภาพทางวิชาการเป็นรูปแบบในการปฏิบัติงาน การนำกระบวนการบริหารงานวิชาการที่ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการในปัจจุบัน พร้อมทั้งจะขับเคลื่อนภารกิจที่สำคัญและขอขยายเนื้อหาวิชาการ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพทางวิชาการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ว่ามีองค์ประกอบหลักองค์ประกอบย่อยอย่างไรบ้าง ตลอดจนแนวทางในการปฏิบัติด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและวัดในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนการกุศลอื่นๆ

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเป็นแหล่งสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีโอกาสให้ได้เรียนรู้ทางด้านวิชาการตามเนื้อหาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดตลอดจนถึงการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรมในทางพระพุทธศาสนา ดังนั้น โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จึงเป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และให้สอดคล้องกับสถาบันที่เป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยมีเจ้าอาวาสเป็นผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนได้รับการจัดตั้งเพื่อเป็นการกุศลให้ผู้มีฐานะยากจนได้รับการศึกษาเล่าเรียนในระดับสูงขึ้น โรงเรียนการกุศลในพระพุทธศาสนาจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของสถาบันการศึกษาที่น่าสนใจในการให้บุตรหลานไปเรียนเพื่อให้ได้มีโอกาสได้เรียนทั้งวิชาการต่างๆ และมีโอกาสได้รับการกล่อมเกลาจิตใจด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนเป็นทั้งคนดีและคนเก่งในสังคม โดยมีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบด้านการพัฒนาความรู้ควบคู่กับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม คณะสงฆ์ควรเข้ามามีส่วนร่วมทางการบริหารและการจัดการโรงเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถนำสถานศึกษาให้ดำเนินงานไปได้ด้วยการกำหนดแผนงาน วิธีการ และขั้นตอนต่างๆ ซึ่งได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้าและเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพสูงขึ้นจากเดิมมาก โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้ให้เงินอุดหนุนเพิ่มขึ้นจากเดิม โดยให้การอุดหนุนถึงร้อยละ 100 ตามแนวทาง ของบัตรอุดหนุนค่าเล่าเรียน ทำให้โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา มีหลักประกัน ความมั่นคงด้านการเงินจากรัฐบาลระดับหนึ่ง จากสรุปผลการประชุมผู้บริหารประจำปี พ.ศ. 2563 พบว่า ปัญหาสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ยังขาดความเชื่อมโยงในการ วางแผนงานการพัฒนาหลักสูตร ขาดประสิทธิภาพในการบริหาร (Office of the Buddhist Temple Charity School Association Group, 2020)

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดหลักการและรูปแบบในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการบริหารจัดการองค์การให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพเพราะว่าการบริหารงานวิชาการเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษาที่ทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างบรรลุเป้าหมายบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีกรอบทิศทางการมุ่งสู่การบริหารงานวิชาการเพื่อการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษาองค์ประกอบ แนวทางของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาหลักการ แนวคิด และสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยประชากร คือ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 3 กลุ่ม รวม 50 โรงเรียน ผู้บริหารและครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,714 รูป/คน แบ่งเป็น กลุ่มที่ 1 จำนวน 438 รูป/คน กลุ่มที่ 2 จำนวน 675 รูป/คน และ กลุ่มที่ 3 จำนวน 601 รูป/คน กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มที่ 1 จำนวน 205 รูป/คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie, and Morgan, 1970) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ จำนวน 12 รูป/คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนชั้นนำที่มีระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล เป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอกจาก สมศ. รอบที่ 4 ที่ได้ระดับดีทุกมาตรฐานขึ้นไป โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนชั้นนำของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจำนวน 3 โรงเรียน

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบและความเหมาะสมคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจงแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 อาจารย์มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จำนวน 5 รูป/คน และกลุ่มที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้แทนกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 รูป/คน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนอบลวิทยากร สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

ระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินรูปแบบ

การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 25 รูป/คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในสถานศึกษาที่นำรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปใช้ในสภาพจริง จำนวน 15 คน และ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ประกอบด้วยนักวิชาการ คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และผู้บริหารสถานศึกษา 10 คน

ผลการวิจัย

ผลตามวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 3 ระยะย่อย ดังนี้

1.1) ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของรูปแบบ ให้มีความเหมาะสมกับของบริบทการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล โดยมีองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 4) การประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขนำไปสู่ความสำเร็จ ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาที่มีประสิทธิผลจำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และ 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม และผลการสังเคราะห์ กระบวนการมีส่วนร่วมของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมอยู่ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนและตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และ 3) ด้านการติดตามประเมินผล

1.2) ผลการศึกษาแนวทางของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรงเรียนที่มีระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล เป็นเลิศทางวิชาการ จากการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นการวางรากฐานที่มั่นคงในการจัดทำหลักสูตรที่มีความเป็นลักษณะตามความต้องการของผู้เรียน ความสามารถโดยอิงจากหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน มองเห็นคุณค่าตนเอง มีวินัยในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการศึกษาค้นคว้า มีทักษะในการจัดการความรู้ รู้จักการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการเรียนรู้ให้เข้ากับสถานการณ์จริง เช่น ออนไลน์ โปรแกรมเสริมการเรียนรู้ เพิ่มทักษะเด่นเฉพาะด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิชาการทหาร ทักษะการคิด ทักษะชีวิต และการสร้างปัญญาจากแหล่งเรียนรู้ เสริมสร้างการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย พัฒนาสิ่งแวดล้อม รวมถึงการส่งเสริมความรู้ความสามารถของผู้เรียนตามศักยภาพของตนเอง รักประเทศชาติ และท้องถิ่น ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนการกุศลของวัดที่มุ่งในการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาครูผู้สอนให้ทักษะความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งครูและ

ผู้บริหารเป็นผู้อำนวยความสะดวกการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสามารถ โดยขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเริ่มจากการพัฒนาผู้เรียนหลักสูตรโครงการ ห้องทั่วไป พร้อมทั้งดำเนินการใช้หลักสูตรจากการมีส่วนร่วมวางแผนการตัดสินใจ การใช้หลักสูตร และติดตามประเมินผล เพื่อให้ทุกภาคส่วนของโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล

1.3) ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศแบบมีส่วนร่วม และด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม

2) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 2 ระยะย่อย ดังนี้

2.1) ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วย (1) หลักการกระจายอำนาจ (2) หลักการมีส่วนร่วม และ (3) หลักความรับผิดชอบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ประกอบด้วย เพื่อให้โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาได้แนวทางในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่จะทำให้เกิดประสิทธิผล และ เพื่อยกระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 4) การประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขนำไปสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของตน และผู้บริหาร คณะครูจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการให้เกิดประสิทธิผล

2.2) ผลตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้ร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปอยู่ในระดับมากที่สุด และ ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือการนำรูปแบบไปใช้ในสถานศึกษาเป็นการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและระบบ และดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการจัดการศึกษาในรูปแบบที่เป็นลักษณะของการทดลองใช้นวัตกรรมที่สร้างขึ้นโดยดำเนินการการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่ 4 ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วมมาทำการทดลองเนื่องจากเป็นด้านที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการในชั้นเรียนและให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่รวดเร็ว เข้าใจง่าย และเข้าถึงต่อเรื่องที่เรียนโดยผู้ที่ทดลองใช้รูปแบบ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนอุบลวิทยากร จำนวน 30 คน พบว่า

3.1) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม

พบว่า จากจำนวนข้อที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาก่อนการทดลองใช้ จำนวน 10 ข้อ จาก 15 ข้อ และจำนวนข้อที่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาหลังทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 14 ข้อ จาก 15 ข้อ โดยการพิจารณาต่อจำนวนข้อที่พิจารณา ก่อนทดลองใช้ $(10 \times 100) / 15 = 66.66$ อยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ หลังทดลองใช้ $(14 \times 100) / 15 = 93.33$ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

3.2) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษาแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม และ ด้านการเรียนการสอน ตามลำดับ และผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$)

4) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาซึ่งการดำเนินการตามคู่มือของรูปแบบและสะดวกต่อการนำไปใช้ ผู้วิจัยเขียนรูปภาพ ดังนี้

จากภาพรูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาที่ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย (1) ด้านการวางแผนและตัดสินใจ (2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและ (3) ด้านการติดตามประเมินผล และผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการมีดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 4) การประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขนำไปสู่ความสำเร็จ

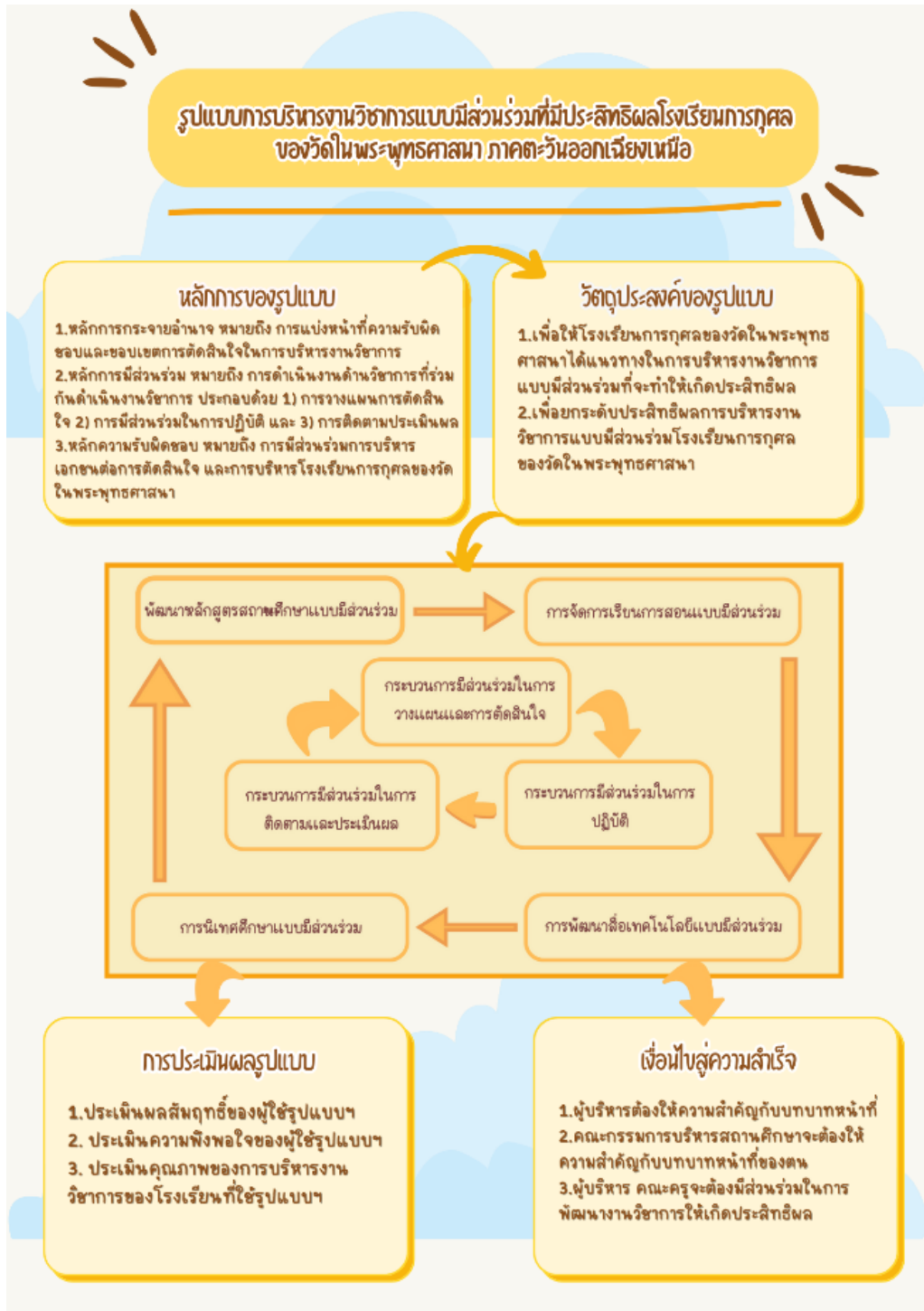

Figure 1: The New Body of Knowledge

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย “รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผู้วิจัยขอเสนอผลการอภิปรายตามประเด็นที่ได้ศึกษา ดังนี้

1) ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศแบบมีส่วนร่วม และด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นการวางรากฐานที่มั่นคงในการจัดทำหลักสูตรที่มีความเป็นลักษณะตามความต้องการของผู้เรียน ความสามารถโดยอิงจากหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน มองเห็นคุณค่าตนเอง มีวินัยในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการศึกษาค้นคว้า มีทักษะในการจัดการความรู้ รู้จักการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการเรียนรู้ให้เข้ากับสถานการณ์จริง สอดคล้องกับ Phramaha Suthit Aphakaro (Oboun) (2012) กล่าวว่า กระบวนการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการริเริ่มการพัฒนา 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนในการพัฒนา 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนา 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากกิจกรรมการพัฒนา 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา และ 6) การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ประสพการณ์ทำงาน และการสรุปบทเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thamanan (2021) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ 2) จุดมุ่งหมาย ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีใช้ในการบริหารงานวิชาการ 3) กลไกการดำเนินการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร 4) การดำเนินการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีใช้ในการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การประเมินผล ได้แก่ การประเมินประสิทธิผลจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ ความพึงพอใจและความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วย (1) หลักการกระจายอำนาจ (2) หลักการมีส่วนร่วม และ (3) หลักความรับผิดชอบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ประกอบด้วย เพื่อให้โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาได้แนวทางในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่จะทำให้เกิดประสิทธิผล 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน องค์ประกอบด้านการนิเทศการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และองค์ประกอบด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม 4) การประเมินผลรูปแบบประกอบด้วย ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้ใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา และ 5) เงื่อนไขไปสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของตน และผู้บริหาร คณะครูจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการให้เกิดประสิทธิผลและผลการประเมินร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เพราะว่า การดำเนินการตามองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลจำนวน 4 องค์ประกอบหลักและในการดำเนินงานทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก มีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในแต่ละขั้นตอนดำเนินการอย่างเหมาะสม เช่น Google Meet Google Form Line Facebook และระบบ Zoom สอดคล้องกับ Wongyai (2011) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การพยายามวางโครงการที่จะช่วยให้

นักเรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดหมายที่กำหนดไว้ หรือการพัฒนาหลักสูตรและการสอนคือ ระบบโครงสร้างของการจัดโปรแกรมการสอน กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำราแบบเรียน คู่มือครู และสื่อการเรียนต่างๆ การวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตรการปรับปรุงแก้ไขและการให้การอบรมครูผู้ให้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งการบริหารและบริการหลักสูตร

3) ผลการทดลองใช้รูปแบบไปใช้ในสถานศึกษาเป็นการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและระบบ และดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการจัดการศึกษาในรูปแบบที่เป็นลักษณะของการทดลองใช้นวัตกรรมที่สร้างขึ้นโดยดำเนินการการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำ องค์ประกอบที่ 4 ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วมมาทำการทดลองเนื่องจากเป็นด้านที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการในชั้นเรียนและให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่รวดเร็ว เข้าใจง่าย และเข้าถึงต่อเรื่องที่เรียนผลการประเมินการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม ก่อนทดลองใช้ อยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ และหลังทดลองใช้ อยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก รวมถึงผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม พบว่า ความคิดเห็นของครูที่ได้นำรูปแบบไปใช้เกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากครูที่ได้นำรูปแบบนี้ไปใช้เข้าใจในขั้นตอน กระบวนการ และการวัดผลประเมินผลของรูปแบบได้ชัดเจน จึงทำให้ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ Buason (2009) กล่าวว่า รูปแบบ มีความหมายใน 3 ลักษณะ คือ 1) แผนภาพหรือ ภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง 2) แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวอักษรหรือสมการทางคณิตศาสตร์ และ 3) แผนการที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงาน สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือ แนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และสอดคล้องกับ Poepakdee (2010) ได้สรุปไว้ว่า รูปแบบประกอบด้วยส่วนประกอบ 3 ส่วนคือส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ และ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 โครงสร้างและสาระสำคัญของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) ฐานะของสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่วนกลาง 2) บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้อำนวยการ 3) การกระจายอำนาจภารกิจการจัดการศึกษา 4) ด้าน 4) หน่วยงานกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของโรงเรียน และ 5) มาตรฐานและการประกันคุณภาพผู้เรียน ส่วนที่ 3 การนำสู่การปฏิบัติและเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การนำไปสู่การปฏิบัติ และ 2) เงื่อนไขความสำเร็จในส่วนการบริหารขององค์การ

4) ผลการประเมินรูปแบบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า คู่มือและรูปแบบามีกระบวนการที่ชัดเจน มีวิธีการดำเนินการที่เป็นขั้นตอนและเนื้อหา มีความชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ Assawapoom (2007) ได้เสนอแนวทางในการตรวจสอบรูปแบบ ที่เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยและพัฒนาแบบไว้ อาจใช้วิธีใด วิธีหนึ่ง จาก 3 วิธีดังนี้ คือ 1) การตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 15-20 คน พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ตลอดจนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่างๆ 2) ตรวจสอบโดยการประชุมสัมมนา โดยผู้วิจัยจัดประชุมสัมมนานักบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่ง

แล้วนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เสร็จแล้วให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา วิพากษ์ ประเมินรูปแบบทั้งในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะต่อไปและ 3) ตรวจสอบโดยการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสภาพจริง หรือเหตุการณ์จำลอง ตามแบบแผนที่ออกแบบไว้ เพื่อสังเกตรวบรวมข้อมูล และความเห็นต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบต่อไป

สรุป

สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศแบบมีส่วนร่วม และด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม มีรูปแบบการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาที่ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนและตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและ 3) ด้านการติดตามประเมินผล และองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินการของรูปแบบ 4) การประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขนำไปสู่ความสำเร็จ การนำเสนอรูปแบบ โดยการตรวจสอบรูปแบบ ดังนี้ การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะทาง ผลจากการศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศแบบมีส่วนร่วม และด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1) ก่อนนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ควรแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อทำการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา รวมถึงความต้องการของครูผู้สอนเพื่อประสิทธิผลของรูปแบบฯ

1.2) ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

1.3) สถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและแผนงานที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการออกแบบสื่อและเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานบุคคลแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

2.2) ควรศึกษาเกี่ยวกับระบบการบริหารงานวิชาการเชิงรุกที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

References

- Assawapoom, S. (2007). The Use of Research to Develop a Model in a Doctoral Thesis. *Journal of Ubon Ratchathani Rajabhat University*, 2(2), 76-85.
- Buason, R. (2009). *Qualitative Research in Education*. Bangkok: Khamsumai.

- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Office of the Buddhist Temple Charity School Group. (2020). *The Buddhist Temple Charity School Group and Association Activity Information and the Buddhist Temple Charity School Association Group, Wat Mai Krong Thong Secondary School under Royal Patronage*. Prachin Buri: Office of the Buddhist Temple Charity School Group.
- Phramaha Suthit Aphakaro (Oboun). (2012). *The Model and Process of Buddhism-Based Tourism Development in Thailand*. (Report Research). Bangkok: Thailand Science Research and Innovation.
- Poepakdee, P. (2010). *Development of the Model of School Administration and Management for Independent School under Office of Basic Education Commission*. (Doctoral Dissertation). Chulalongkorn University. Bangkok.
- Thamanan, J. (2021). *An Effective Model of Modern Participatory Academic Administration of the Basic Education Institute*. (Doctoral Dissertation). Ubon Ratchathani Rajabhat University. Ubon Ratchathani.
- Wattana, W. (2010). *Handbook for Public Participation in Community Decision-Making*. Nonthaburi: King Prajadhipok's Institute.
- Wonganutrohd, P. (2010). *Academic Administration*. Bangkok: Bangkok Media Center.
- Wongyai, W. (2011). *Curriculum Development at Higher Education Level*. (2nd ed.). Bangkok: R & Print.